

Benny Vesterby
Tillstånd
08-508 26 333
Benny.vesterbyl@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-05-24

Differentierade markhyror för marknader och torghandel beroende på ägarform samt andra förutsättningar. Svar på skrivelse från Emilia Hagberg m fl (mp)

Ang. Stortorget's julmarknad. Svar på skrivelse från Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Stortorget's Julmarknad hotad. Svar på skrivelse från Stockholms-Gillet

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner tjänsteutlåtagendet som svar på skrivelsen från Emilia Hagberg m fl (mp)
2. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner tjänsteutlåtagendet som svar på skrivelse från Skönhetsrådet
3. Trafik- och renhållningsnämnden medger ej nedsatt avgift eller utsträckt tid för Stockholms-Gillet julmarknad 2012

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Bilaga 1: Skrivelse från v ordf Emilia Hagberg m fl (MP)
Bilaga 2: Skrivelse från Stockholms-Gillet T2012-540-00864
Bilaga 3: Skrivelse från Rådet till skydd för Stockholms skönhet
T2012-540-01405

Sammanfattning

Trafik- och renhållningsnämnden har erhållit tre skrivelser rörande taxesättning och tidsbegränsning i ärenden rörande upplåtelse av offentlig plats för marknader. Upplåtelser av mark på offentlig plats hanteras av Trafik- och renhållningsnämnden i enlighet med Reviderade avgifter för Upplåtelser på offentlig plats i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut av den 13 juni 2011.

Skrivelserna

Emilia Hagberg m fl (MP) har i skrivelse till nämnden av den 19 april 2012 hemställt att kontoret ska återkomma till nämnden med förslag till differentierade marknadshyror utifrån resonemang om hantverksmässighet och idealitet. I skrivelsen nämns också torghandel.

Rådet för Stockholms skönhet har i en skrivelse till Trafikkontoret av den 5 mars framhåvt det stora kulturhistoriska värde som Stockholms-gillet julmarknad på Stortorget besitter och har därför hemställt om att trafik- och renhållningsnämnden finner en lösning på frågan framfört synpunkter på differentierade upplåtelseavgifter

Stockholmsgillet har i en skrivelse av den 16 februari 2012 till TRN framfört önskemål om en längre marknadstid och en lägre taxa än de nuvarande reglerna stipulerar därvid framfört de skäl som Skönhetsrådet åberopar, att de bodar som Stockholmsgillet använder sig av är dyra att transportera och förvara samt att de som säljer i bodarna är långväga ifrån med.

Upplåtelse av offentlig plats

Att nyttja offentlig plats, d.v.s. gatan, trottoaren, torget och parken, till något annat än vad den primärt är menad för är tillståndspliktigt enligt ordningslagen (1993:1617), 3 kap 1 §. Polisen är tillståndsmyndighet och bedömer en inkommen ansökan med hänsyn till trafiksäkerhet samt allmän ordning och säkerhet. Kommunen, som förvaltare av den offentliga platsen, är remissinstans med vetorätt. Om kommunen avstyrker en ansökan får polisen inte utfärda tillstånd.

Kommunen har rätt att ställa villkor i samband med att man tillstyrker en ansökan, i enlighet med 3 kap 15§ ordningslagen. Dessa villkor ska gälla de intressen som kommunen har att bevaka i fråga om skötseln av den offentliga platsen, markanvändning, stadsbild, miljö och trafik.

Kommunen har också rätt att ta ut avgifter vid upplåtelse av offentlig plats. Rätten beskrivs i Lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats m.m.

Enligt denna ska avgiften grunda sig på ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader till följd av upplåtelsen samt övriga omständigheter. Grunderna för avgifterna ska beslutas av kommunfullmäktige.

Fullmäktige beslutade om revidering av avgiften för upplåtelse av offentlig plats den 13 juni 2011 (KF 2011-06-13 § 35). De nya avgifterna kom att träda i kraft 2012-01-01. Beslutet i sin helhet återfinns på

<http://www.insyn.stockholm.se/kf/insyn.aspx?page=agenda&nodeid=425423#35>

Lika men ändå olika - olika avgift för olika ändamål

I reglerna för upplåtelse av offentlig plats finns följande förutsättningar:

- *Avgifterna ska tillämpas strikt för samtliga oavsett vem eller i vilken organisationsform tillståndshavaren är. Detta för att upprätthålla likabehandling och konkurrensneutralitet.*
- *Nolltaxa: Oavsett vad som anges i tabellerna nedan kan avgiften sättas till noll om något av följande kriterier uppfylls:*
 - *Tillståndshavaren är trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsdelsförvaltning eller entreprenör till någon av dessa och ändamålet är arbeten på gatu- eller parkmark.*
 - *Av trafikkontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsdelsförvaltning eller idrottsförvaltningen uppförd anläggning eller byggnad för allmänhetens nyttjande*
- *Finns flera sökande för samma plats och med samma eller snarlika ändamål, väljer staden genom sin vetorätt i ordningslagen vilken sökande som ska få tillståndet. Sökande som bedrivit verksamhet på platsen har förtur, så länge denna har bedrivit sin verksamhet utan anmärkning under tidigare tillståndsperioder och staden inte har för avsikt att upplåta platsen till annan typ av verksamhet eller använda den för annat ändamål.*
- *Staden accepterar inte försäljning av tillstånd.*

Upplåtelseavgifterna ska utgöra en sammanvägd bedömning av tillkommande nytta för såväl den enskilda näringsidkaren som kommunens kostnader.

Upplåtelseavgiften ska också i viss mån främja, eller i alla fall inte hindra viss verksamhet, vilket då tar sig i uttryck i lägre avgift. Emellertid är själva avgiftssättningen, när bedömningen väl är gjord (KF-beslutet), fast.

Såsom beskrivits ovan är det kommunfullmäktige som i Stockholm beslutar inte bara om grunden för, utan också taxan i sig, detta för att tillförsäkra alla likställighet. De olika avgifterna ska avspegla just ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader till följd av upplåtelsen samt övriga omständigheter. Det innebär att taxorna är satta olika för olika ändamål, samt att lokala initiativ kan tas tillvara utan att upplåtelseavgiften utgör ett hinder. Kontorets ambition är att såväl regelverk som avgiftssystem ska vara lättbegripligt, vägrundat och transparent.

Individuella bedömningar görs alltså inte i det enskilda fallet, utan det är just upplåtelsens art som spelar in vid avgiftssättningen. På detta vis kan taxan vara olika hög beroende på vilken typ av verksamhet som platsen upplåts för, dock kan den inte vara olika för samma typ av verksamhet, om de övriga omständigheterna är dessa – detta oaktat om arrangören är en stiftelse eller ett aktiebolag.

Avgifterna sträcker sig från ingen avgift alls, som i fallet med hjälpverksamhet eller barn- och ungdomsevenemang till rena kommersiella evenemang, där taxan är hög.

Marknader

Vid den senaste revideringen av avgifter för upplåtelse av offentlig plats ändrades avgiftsgrupperna och Marknader fick en egen rubrik, detta för att få till stånd en likställighet mellan marknader, som tidigare hade fått sorteras in under olika typer av evenemang.

Kontoret har under senare år noterat att marknadstiderna och önskan om marknadstider har blivit längre och längre. Marknader är ett trevligt inslag i gatubilden och torgbilden, vilket tar sig i uttryck i en förhållandevis låg avgift. Avgiften sattes till 140 kr per stånd och dag i innerstaden (70 kr i ytterstaden), där ståndet får vara max 16 kvm stort. Däremot, resonerade kontoret, är det inte rimligt att omvandla julmarknader till halvpermanenta inslag i stadsbilden, som sträcker sig från november och framåt. Kontoret föreslog därför julmarknad från 1:a advent o m 24 dec, vilket också blev beslutet.

Miljöevenemang – små och ”trevliga evenemang”

Mindre evenemang, såsom t ex ”återvinningsevenemang” som bygger på ideell verksamhet utan kommersiella inslag av t ex en förening vars syfte är att boende i närområdet erbjuder varandra sina produkter (loppmarknad och festivaler) debiteras i enlighet med 3:1 i taxan; ”Evenemang lokal anknytning” 620 kronor per tillfälle.

Skrivelse om differentierade markhyror

Emilia Hagbergs m fl:s (MP) skrivelse tar upp exempel på när subventionerade markupplåtelseavgifter skulle vara möjligt. Som exempel nämns då ägaren är en ideell förening eller stiftelse och ägarens del av vinsten går till föreningens eller stiftelsens fastställda mål eller då varorna är lokalt producerade.

Kontoret anser att en bedömning från fall till fall, hur behjärtansvärt ändamålet är och hur ideell en förening i vissa fall är en omöjlighet om kraven på saklighet och opartiskhet ska kunna bedömas. Detta skulle leda till orimliga kontroller, samt ett ständigt ifrågasättande av grunderna för avgiftsuttaget.

Det ska också framhållas att flera julmarknaders överskott går till behjärtansvärda ändamål. Taxan om 140 kr per stånd i innerstaden per dag är satt med hänsyn till att marknader är ett trevligt och välkommet inslag i gatubilden. I de flesta stora marknaders fall är själva upplåtelsetaxan inte ett problem.

Vad avser förlängning av upplåtelsetiden har nämnden full rådighet att besluta, så länge den inte krockar med tidigare utfärdade polistillstånd för upplåtelser. Kontoret konstaterar dock att de flesta marknader i dag, utgörs av långväga resande, lokala "Bondens marknad" undantagna.

Skrivelsen från Stockholms-gillet

Stockholmgillet påpekar att man inte driver marknaden kommersiellt, utan att man skänker överskottet till behjärtansvärda ändamål. Kontoret kan konstatera att taxorna inte är utformade på det viset. Även taxorna som inkommer till trafikkontoret och staden används för behjärtansvärda ändamål, nämligen drift av den skattefinansierade verksamheten.

Bakgrunden till beslutet om julmarknadstid från 1:a advent är att det ska vara just en julmarknad.

I samband med att reglerna ändrades kom också taxan för Stortorget julmarknad att ändras och bli avsevärt högre än tidigare.

Enligt taxan blir kostnaden för marknad på Stortorget från helgen 1:a advent t o m 24 dec 3 220 kr per stånd för perioden. Trafikkontoret ser inget oskäligt i detta, även om det är en avsevärd höjning i jämförelse med tidigare taxa.

Skrivelsen från Skönhetsrådet

Skönhetsrådet önskar en differentiering av upplåtelseavgifterna utifrån kulturhistoriska värden, och utifrån huruvida marknaden bedrivs på ideell basis.

Som tidigare redovisats görs i avgiftssättningen inte någon sådan bedömning för marknader.

Trafikkontorets synpunkter

Avgifterna för upplåtelse av offentlig plats är ständigt aktuella och ständigt omdebatterade. Deras styrka är också deras svaghet, nämligen det att de är fasta. Detta innebär att förutsättningarna för likställighet är goda, medan förutsättningarna för flexibilitet är mindre goda. I den rena myndighetsutövningen, d v s i det yttrande där staden anger villkor eller avstyrker en upplåtelse, görs bedömning utefter de i tjänsteutlåtandet beskrivna kriterierna. Där kan olika sökande, beroende på deras förmåga att genomföra evenemang och deras inverkan på stadsbilden och på stockholmarnas vardag beaktas. I taxesättningen är flexibiliteten mycket låg, eftersom taxan redan har satts.

Trafikkontorets förslag

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen från Emilia Hagberg m fl (mp)
2. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelse från Skönhetsrådet
3. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelse från Skönhetsrådet
4. Trafik- och renhållningsnämnden medger ej nedsatt avgift eller utsträckt tid för Stockholms-Gillet julmarknad 2012.

Slut